

Lívia beszélget

egy pro life-aktivistával

ETIKUS-E AZ ABORTUSZ TILTÁSA?

- ◆ **Lívia:** Az abortusztörvény szigorítása vagy enyhítése mindig sok társadalmi vitát generál, mivel a választáspártiak a nők szabadságjogaként értelmezik az abortuszt, az életpártiak pedig a magzat élethez való jogát tartják alapvetőnek. Akik a nők abortuszjogát szeretnék kiterjeszteni, csak úgy tehetik ezt, ha a méhben nevelkedő embereket megfosztják az embermivolttól, vagyis élethez való joguktól. Akik a magzat életjogát szeretnék kiterjeszteni, azok viszont az anya sorsát befolyásoló lehetőségeket nyirbálják meg. (Beszélgetőtársam pro life-aktivista, aki nem szeretné nevének közlését, mivel már Magyarországon is kaptak életveszélyes fenyegetést, neki pedig családja van.)
– A köznyelvben abortusz alatt azt szoktuk érteni, amikor az anya különböző indítékokkal a 9 hónaposnál fiatalabb (még a méhben élő) gyermeke megölése mellett dönt. Fontos tisztázni, hogy ezekben az esetekben mindig gyilkosság történik. A gyilkosság fogalmát ugyanis nem az áldozat kora, kinézete, egészsége vagy rokonai viszonyai határozzák meg. Ha a törvény szerint ugyanazzal az indítékkal egy 9 hónaposnál idősebb személy megölése gyilkosság, akkor ugyanez érvényes a 9 hónaposnál fiatalabb áldozat esetében is. Nem mérhetünk kettős mércével.

Lívia: A jogalkotás következetlen a méhen belüli gyermekkel: egyfelől a magzat örökölhet vagyont, tehát például végrendeletek és hagyatéki eljárások szereplője lehet, másfelől nincs alanyi joga az életéhez. Amíg egy ember a méhben nevelkedik, addig az emberiség legnagyobb és legkiszolgáltatottabb kisebbségéhez tartozik, akinek nincs semmennyi érdekérvényesítő képessége.

*Amíg tárgyasítjuk egymást és a gyermeket,
addig az erőszak kultúrája tombolni fog.*

– Valójában nem is jogok azok, amelyeket az ő kárukra lehet érvényesíteni, hanem visszaélések az erőfölénnyel, a kiváltságokkal. A valódi egyenlőség előmozdításához két lépést látok szükségesnek: az első az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának megváltoztatása, hogy ne csak a 9 hónaposnál idősebbekre, hanem a 9 hónaposnál fiatalabbakra is vonatkozzon. A szabadságnak, méltóságnak, élethez való jognak nem a születéstől kellene megilletnie az embert, hanem élete első napjától. A második: ha egy állam komolyan gondolja, hogy minden polgárát egyformán védi, ez nem lehet teljes körű, amíg a magzati korú polgárok nem kapnak védelmet. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a személy élete első percétől jogi értelemben is létező, például van személyi száma.

Lívia: Csókay András doktor úgy fogalmaz: „Senki sem dobná ki a tízéves gyermekét családi, párkapcsolati, gazdasági problémák miatt. Egyszerűen arról van szó, hogy nem tudják az emberek, hogy hol kezdődik az emberi élet.”

– Nekem sajnos más a tapasztalatom. Sokan csak azért nem tennék meg, mert sokkal nyilvánvalóbb a gyilkosság egy 10 kg-os tetemmel, mint egy pár grammossal. Az emberek nagyon jól tudják, hol kezdődik az élet. Hatodikos biológia-tananyag, de egy kisgyerek is tudja, hogy a pocakban kisbaba van. Ha két ember szexel, abból csak ember lehet. Ha nem emberrel várandós az anya, akkor mivel?

Lívia: Teréz anya az abortuszjogról egészen keményen szól: „Olyan döntést hozni, hogy a gyermeknek meg kell halnia ahhoz, hogy saját akaratunk szerint éljünk – ez nyomorúságos.”

– Az abortusz a családon belüli erőszak egyik fajtája. Nem létezik, vagyis nem lenne szabad, hogy létezzon családon belüli erőszakhhoz való jog. A nők számára sem. Ahogy a férfierőszakkal zéró toleranciával fordulunk szembe,

úgy a nőerőszak ellen is ezt kell tennünk. A családtagjaink nem a tulajdonaink, azok sem, akik a magántulajdonunkban tartózkodnak. Nincs jogom bántalmazni, meggyilkolni a gyermekemet akkor sem, ha akaratom ellenére tartózkodik a házamban, a kocsimban vagy a testemben. Főleg ha nem is volt döntése abban, hogy behívtam oda. Mert én hívtam be őt, bár akaratom ellenére, a nemzés aktusával. Ha behívsz egy gyermeket az udvarodba, mert az jó érzés, de igazából nem akarod, hogy bejöjjön, csak a behívás jó érzését akarod, és az önrendelkezésre hivatkozva lelövöd – az gyilkosság lesz vagy az önrendelkezési jogod érvényesítése? Akkor sem lenne jogod lelőni azt a gyermeket, ha nem a te hívásodra jött volna be az udvarodra, hanem mert mondjuk beesett a labdája hozzád. Járhat halálbüntetés a pusztá létezésért?

Lívia: Az abortuszra jelentkező nők között vannak torokszorítóan szerencsétlen sorsú emberek. Etikus lehet-e az ő esetükben az abortusz tiltása? Mit kellene ma sokkal jobban tennie a társadalomnak – nekünk – ahhoz, hogy kevesebb válságterhes legyen?

– Vannak nagyon nehéz élethelyzetek, de ahogyan nem engedhetjük, hogy a nő megölje a családjá 9 hónaposnál idősebb tagjait, hogy jobb legyen neki, ugyanúgy nem engedhetjük azt sem, hogy a 9 hónaposnál fiatalabb gyermekével végezve oldja meg a nehézségeit.

A megelőzés ott kezdődik, hogy megtanuljuk és megtanítsuk: nem tárgyasíthatjuk egymást. Az alkalmi vagy az „együtt-vagyunk-míg-jó-ézés” típusú kapcsolatok nemcsak érzelmi károkat okoznak, hanem az ilyen kapcsolatba érkező gyerekek szinte biztos halálát is. Tanítani kéne azt is, hogy a gyerek sem tárgy, nem termék, amit kidobunk. A gyermeket nem ölhetjük meg. Amíg tárgyasítjuk egymást és a gyermeket, addig az erőszak kultúrája tombolni fog. ♦

SZÖVEG –
JÁMBOR-MINISKA ZSEJKE

Mindenütt jó, CSAK OTTHON NEM

A pandémia kitörése óta nő a kapcsolati erőszak áldozatainak száma

A szakértők minden országban arról számolnak be, hogy egyértelmű összefüggés van a bántalmazás terjedése és a korlátozó intézkedések között. A pandémia miatt az emberekben nő a frusztráció, az egzisztenciális szorongás, többen és többször nyúlnak alkoholhoz, és több időt töltenek együtt azokkal, akikkel egy háztartásban élnek. A pszichológusok szerint nem jellemző, hogy a harmónikusan működő kapcsolatok a karantén hatására hirtelen bántalmazóvá válnak, inkább arról van szó, hogy a korlátozások miatt a folyamat felgyorsult, és azokban a háztartásokban, ahol eddig is volt feszültség, súlyosbodott a helyzet.

◆ António Guterres ENSZ-főtitkár már tavaly áprilisban Twitter-üzenetben hívta fel a figyelmet arra, hogy döbbenetes emelkedést tapasztalnak a kapcsolati erőszakkal összefüggő esetszámokban a karantén bevezetése óta. Májusban Hans Kluge, a WHO Európai Regionális Irodájának igazgatója arról számolt be, hogy tavaly áprilisban az európai tagállamokban ötször több megkeresés érkezett az áldozatsegítőkhöz, mint az előző év ugyanazon hónapjában. Magyarországon is jóval több kapcsolati erőszakot jelentettek 2020-ban, mint 2019-ben. A számokból bizonyos tendenciák kiolvashatók, ugyanakkor a bántalmazások valódi mértékét nehéz megállapítani, hiszen a kapcsolati erőszakra, feljelentés híján, sokszor egyáltalán nem derül fény.

AZ ÖKUMENIKUS SEGÉLYSZERVEZET AZ ÁLDOZATOK SZOLGÁLATÁBAN

A területen dolgozó segítők arról számolnak be, hogy a járvány kitörése óta jobban le van terhelve a rendszer, mint korábban, hiszen sokkal többen kérnek támogatást. „A kijárási korlátozás, a karantén, az alapellátások csökkentett módú működése, a digitális oktatásra való áttérés még láthatatlanabbá tette a kapcsolati erőszakot, ahol eddig is csak a jéghegy csúcsát láttuk” – mondja **Rácsok Balázs**, az Ökumenikus Segélyszervezet szociális igazgatója. „Volt olyan időszakunk, amikor a szokásos forgalmunk átmenetileg a többszörösére nőtt. Az első hullám második hónapjában a titkos menedékházunkban a havi egy elhelyezés helyett négy elhelyezés történt. Az online tanácsadásunkban is előfordul, hogy a heti egy-két segítségkérés helyett napi hét-tizenkét levél érkezik. Számos, a regionális krízisambulanciáinkkal

Kép: Profimedia – Red Dot

kapcsolatban álló bántalmazott kérte, hogy több alkalommal találkozzunk vagy beszéljessünk velük, akár csak telefonon is, mert sokkal nehezebben él meg a mindennapokat. Van olyan bántalmazottunk, akinek a bántalmazó párja elvesztette a munkahelyét, így sokkal rosszabb az otthoni helyzet, mint eddig. Nagyobb a kontroll, nagyobb a támadási felület. Vele nem tudunk megbeszélni konkrét időpontot, így abban egyeztünk meg, hogy hív, amikor otthon olyan a helyzet. Így tudunk vele beszélni 5-10 perceket, néha egy kicsit többet” – magyarázza a szociális igazgató.

Az Ökumenikus Segélyszervezet mára az egyik leg szélesebb szolgáltatási palettával segíti az érintetteket. Lakhatást, valamint szükség esetén ruhaneműt, élelmiszert, tisztálkodási szereket, gyógyszert, tanszereket, tankönyveket biztosítanak számukra. A gyakorlati segítségnyújtás mellett rendszeresen indítanak társadalmi szemléletformáló kampányokat és iskolai prevenciós foglalkozásokat is tartanak. A bajbajutottakat az ügyintézésben szociális szakemberek, jogászok támogatják,

a krízishelyzet lelki tüneteinek az enyhítésében pedig pszichológus nyújt segítséget. A Krízisambulanciákon emellett olyan helyzetekkel is foglalkoznak, amelyeknél még nem alakult ki életveszély, és az meg is előzhető, valamint olyan „túlélőket” is támogatnak, akik már kiléptek a bántalmazó kapcsolatból. Rácsok Balázs arra is felhívja a figyelmet, hogy működtetnek online anonim tanácsadó szolgáltatást is, ahol azok jelentkezését várják, akik nem szeretnék felfedni kilétüket, vagy nem tudnak másképpen segítséget kérni, kapcsolatot teremteni segítők szakemberekkel. Azok az áldozatok is ide szoktak írni először, akik bizonytalanok abban, hogy ami otthon a négy fal között történik, az valóban bántalmazás-e.

2020 AZ ÁLDOZATSEGÍTÉS ÉVE

Az Igazságügyi Minisztérium 2020-at az Áldozatsegítés éveként hirdette meg. Ennek szellemében tavaly megduplázták az Áldozatsegítő Központok számát, megnyitották a pécsi, a szegedi és a kecskeméti központot, így jelenleg

hat intézmény működik, idén pedig további öt létrehozását tervezik. Az Áldozatsegítő Központok feladata, hogy segítsék az áldozatokat érdekeik érvényesítésében. Ha a rendszer az alapítók szándéka szerint működik, akkor ebbe beletartozik a szakszerű pszichológiai segítségnyújtás, a kríziskezelés megszervezése, lebonyolítása, az ügyfelek megfelelő helyre irányítása, a tájékoztatás, illetve a megelőzés is. Az állami áldozatsegítő szolgálat azonnali pénzügyi segélyt is biztosíthat, igazolja az áldozati státuszt, valamint jogi tanácsadást nyújt. Emellett a személy elleni, szándékos, erőszakos bűncselekmények áldozatai állami kárenyhítést is igényelhetnek. Az anyagi, jogi és pszichológiai támogatásokon túl az áldozat akár védett szálláshelyet vagy tanúgondozást is igénybe vehet.

A tematikus év egyik legfontos célja az volt, hogy az embereket minél hatékonyabban elérjék. „Az Igazságügyi Minisztérium ennek érdekében tíz részből álló videopodcast-sorozatot indított »Hétköznapi történetek« címmel, amelyben ismert színészek mutatják be az áldozattá válás leggyakoribb eseteit, mint például az »unokázós család«, a párkapcsolati erőszak vagy az iskolai zaklatás, majd szakemberek segítségével elemzik a történetben látottakat. A sorozat komoly népszerűségnek örvend, már több százezer nézőt értünk el vele. Célunk egyrészt egyfajta figyelemfelhívásként a sorozat révén elősegíteni az áldozattá válás megelőzését, másrészt egyértelművé tenni a már áldozattá vált személyek számára, hogy senki nincs egyedül, mindenki számára van segítség!” – fejt ki **Hajas Barnabás** igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkár.

A kampány részeként létrejött a vansegitseg.hu weboldal is, valamint az Áldozatsegítő Központ Facebook-oldal, ahol hasznos információkkal várják az érintetteket. Az államtitkár azt is mérföldkőnek tartja, hogy idén bevezették a „felkereső áldozatsegítés módszerét”, amelynek eredményeként az áldozatok önálló segítségkérésén alapuló szisztéma helyett kiépül egy közvetlen elérést biztosító, proaktív rendszer.

Az Igazságügyi Minisztérium törekvései fokozatosan egyre több segítséget nyújtanak az áldozatoknak, de a probléma összetettsége miatt még mindig vannak olyan területek, ahol változásokra lenne szükség. Előfordul, hogy az áldozatok a rendőri intézkedések elégtelenségére és az igazságszolgáltatással kapcsolatban felmerülő ellentmondásokra panaszkodnak, illetve olyan egyéni, gyakorlati problémákra, amelyek ellehetetlenítik a segítség igénybevételét annak is, aki már rászánta magát a döntésre. A Covid-járvány kitörése óta ráadásul nehezebb kiszabadulni a négy fal közül, kapcsolatba lépni a segítőkkel, vagy eljutni oda, ahol támogatást nyújthatnak az érintetteknek.

FÉRFIAK IS LEHETNEK ÁLDOZATOK

A legnagyobb mértékben a nők és a gyerekek vannak kitéve kapcsolati erőszaknak, de nem győzzük hangsúlyozni, hogy a férfiaknak is lehetnek hasonló problémáik. Az ő esetükben a felderítést külön nehezíti az a téves társadalmi hozzáállás, hogy „aki hagyja magát, az nem is igazi férfi.”

„Fordulnak hozzánk férfiak is. A számuk nagyon alacsony, két-három százalék. Számukra még nehezebb a segítségkérés, mert sokszor még a legjobb barátjuk is kineveti őket, ha arról kezdenek el beszélni, hogy otthon bántalmazza őket a párjuk. Nehezebben indulnak el külső segítséget kérni. Sokszor nem hisznek nekik, nem tudják elképzelni azt, hogy egy férfit is meg lehet erőszakolni. Volt olyan esetünk, ahol az egész lépcsőház tudta, hogy a feleség, ha ittas állapotban van, akár több órára is bezárja a WC-be a férjét, sokszor meg is üti. Megmosolyogták az emberek, gyengének, tutyimutyinak tartották a férfit. Sajnos még mindig sokan úgy gondolják, hogy nem is férfi az, akit bántalmazni lehet egy kapcsolatban” – osztja meg tapasztalatait Rácsok Balázs.

Az áldozatsegítés egyik alapvetése, hogy a bántalmazottakat nem érheti semmilyen diszkrimináció, a férfi sértettet ugyanolyan jogok kell, hogy megillessék, mint a nőt.

Mindkét nemet érintő probléma továbbá az is, hogy a lelki bántalmazást még a fizikainál is nehezebb tetten érni, ezért sokan még a legkilátástalanabb helyzetben sem mérik fel a baj súlyosságát, és nem kérnek segítséget. ♦

Az áldozatsegítés egyik legfontosabb eszköze az éjjel-nappal hívható Áldozatsegítő Vonal (06-80-225-225), amin keresztül az áldozatokat tájékoztatják a lehetőségekről és a szolgáltatásokról.

Az Ökumenikus Szeretetszolgálat telefonszolgálat is fogadja a hívásokat (+36-1 289-0056, munkanapokon 10 és 14 óra között hívható), emellett a weboldaluk A szeretet nem árt nevű részén online titkos bejelentkezésre is van lehetőség, ahol mindenféle erőszakot elszenvedő kaphat útbaigazítást és valós fizikai segítséget. Ugyanezzel a névvel Facebook- és Instagram-oldalt is indítottak.

Az Áldozatsegítő Központokról a vansegitseg.hu oldalon tájékozódhat.

Legyen

a média
a családért!

14 éve díjazzuk
a családbarát
újságírást.

Havonta kb. 200
megjelenést nézünk,
hallgatunk meg,
olvasunk el.

Az alapítvány
megalakulása
óta **114 újságírónak**
adtunk elismerést és
ezzel biztatást.

Több mint 100
Képmás-estet
szerveztünk már.

**Támogassa munkánkat
adója 1%-val!**

Adószám: **18260993-2-41**

 www.mediaacsaladert.hu

KÉPMÁS-ESTEK **ONLINE**

MEGMÉRKÖZÉS ÉS LAZULÁS

Beszélgetés régi és mai férfiközösségekről, azok fontosságáról, szerepéről.

Vendég: **Agócs Gergely** népzene- és néprajzkutató, mesemondó és **Kovács András Péter** humorista

A beszélgetést **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője vezeti.

Képmás-estjeinket áprilisban is online formában tudják megnézni.

Hogy ne maradjanak le egyik estről sem, iratkozzanak fel, és kérjék az értesítést!

 youtube.com/kepmas-magazin

Fotó: Bege Nóra

RENDEZŐ:

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

 Média a
Családért
Alapítvány

 VÁRKERT
BAZÁR

TÁMOGATÓ:

 SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SZÖVEG –
SZÁM KATI

CIGÁNYKARAVÁN ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

„Van-e helye a Szentföld kétezer évvel ezelőtti nemzetiségi statisztikáiban egy cigánykaravánnak?” – teszi fel a kérdést Török Csaba a *Punya* című könyv bevezetőjében. Versegi Beáta a Nyolc Boldogság Közösség szerzetesnővére, aki teológiai doktorátusát keresztény antropológia szakirányon szerezte, ezúttal szabad utat adott coach és supervisor énjének. Evangéliumi történetekkel összefonódó, cigány hősookról szóló meséi olyanok, mint egy terebélyesedő fa gyökere, amely különböző művészeti és tudományágakban növekedett tovább egyetemek, pedagógusok, cigánytelepek felé, s nemcsak gyógyító közösségeket hozott létre, az online térben is lombot bontott. Akik pedig a közelébe kerültek, azokban elzáródott hajszalereket indított meg önmaguk, a másik ember és Isten felé.

Versegi Beáta

„MI LESZ A CIGÁNYOKKAL?”

- ◆ Kíváncsi voltam, mi inspirál egy szerzetesnővért, aki teológiáról, spiritualitásról, kiégésről írja a könyveit, hogy meseírásba fogjon. „Az Eucharisztikus Kongresszus kapcsán egy rádióbeszélgetésben elmondtam, hogy ez a rendezvény mindenkinek szól, erre megkérdezte tőlem a szerkesztő, hogy és mi az, amit mindenkinek adni tudunk. Dolgozni kezdett bennem ez a kérdés” – kezdi Beáta nővér. „Nem sokkal ezután egy cigánypasztorációs konferencián vettem részt, egymás után következtek a komoly előadók. Amikor jött a szünet, a cigány testvérek felálltak a gitárjaikkal és elkezdtek zenélni. Az jutott eszembe, hogy mi ilyen felszabadult örömmel nem tudunk ünnepelni. Hazafelé felhívtam Székely János atyát, aki a cigánypasztorációs püspök, hogy szeretnék valamit tenni a mélyszegénységben élő cigányokért, de igazából nem tudom mit, mert én csak írni tudok. Azt felelte, »Jó, de ne olyat, amilyet szoktál, valami egyszerűbbet!« Még befejeztem az Élet-forrás könyvet, de újra és újra megtalált a kérdés, hogy mi lesz a cigányokkal? Akkoriban Hoffmanné Toldi Ildikó drámapedagógussal volt egy közös munkánk, és miközben épp arra vártam, hogy kapjak valami világos megerősítést, érkezett tőle egy

Kép: 1. Páczai Tamás; 2. Csontos Szabolcs

Beáta nővér Ráczné Kalányos Gyöngyivel beszélget

sms, hogy szívesen dolgozna még velem. Aztán jött a következő kétely, hogy én írni tudok, ők viszont nemigen olvasnak. Ildi azt válaszolta, hogy játszani szeretnek, írd meg, és én eljátszom velük. Tulajdonképpen ő volt a bábaasszony a meseírói születésemnél.” Az új feladat Beáta nővér szerint nemcsak szellemi leegyszerűsödést hozott – hisz úgy kellett írnia, hogy mindenki értse –, hanem szellemi tágasságot is. Nevetve mondja, hogy míg a doktori dolgozatát elolvasták „mondjuk... hát, hárman biztosan”, az Életforrást többszázán, a képregényt, ami később a Punyából készült, közel 10 ezren. „Fontos volt, hogy teológiailag rendben legyen. Akár mint egy 21. században megfogalmazott evangélium. Felfedezhetőek legyenek a szentmise bibliai alapjai és dinamikája is. Ugyanakkor valós emberi történeteket szerettem volna ábrázolni marginális élethelyzetben. A legfontosabb célom az volt, hogy hidak épüljenek lát-szólag távoli világok között, hogy kölcsönösen adjunk egymásnak. Persze, van egy fejlesztő énem, de nyilvánvaló, hogy én is fejlődtem közben.” A szerzetesnővér tudta, hogy képekkel együtt könnyebb a szöveget befogadni azoknak, akiknek nehezen megy az olvasás, ezért elkezdett ismerkedni a cigány festőművészek munkáival. És akkor Gyöngyi festményén meglátta egyik főhősét, Cinkát...

NEKEM VOLTAK SZAVAIM, NEKI VOLTAK KÉPEI

Ráczné Kalányos Gyöngyi gyerekkorában a komlói Kossuth-aknai cigánytelepen élt négy testvérével, s mivel ő volt a legidősebb, abba kellett hagynia az iskolát, hogy támogassa a családot, tejüzemben, vágóhídon, bányában dolgozott. Már gyerekként észrevették tehetőségét, de csak ötgerekes anyaként kezdett újra festeni. Amikor elkezdte a középiskolát munka és család mellett, a legnagyobb lánya segített neki a tanulásban, aki akkor két évvel járt fölötte, harmadikos volt. Ezután munka és nagycsalád mellett elvégezte a főiskolát is csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó szakon. „Cinka története különösen megfogott. A történet vége felé Jézust és Cinka fiát is keresztre feszítik, az én fiam is meghalt” – mondja a könyv utolsó oldalain (Leitner Veronika interjújában).

Ekkor már Gyöngyi történetét is vitte tovább a mesekönyv. Beáta nővér úgy fogalmaz, hogy amikor találkozott vele, tudta, hogy együtt fogják csinálni, Gyöngyi a kommunikációs keret, ő tart neki tükröt:

„Például rájöttem, hogy nem ugrálhatok az idősíkok között, nem írhattam hosszú mondatokat. Nekem voltak szavaim, Gyöngyinek voltak képei, zsigeri megélésekkel. Amikor Cinkát, a cigányasszonyt középre festette, az én ájtatos apácaém azt mondta, hogy ez lehetetlen, hiszen Jézus van középen. És abban a pillanatban rájöttem, hogy de hiszen értünk jött, csak miattunk. A keresztút képén is kicsit megbotránkoztam, ahol a cigányasszony támogatja Máriát. Hogy szorulhatna ő rá egy gyenge ember támogatására? Gyöngyi pedig olyan természetesen mondta, hogy de hiszen mindketten anyák, akik elveszítették a fiaikat.”

A könyvből pár hónap múlva képregény is lett, amelyhez digitális fejlesztőjátékok kapcsolódnak, hogy a pedagógusok használni tudják. Ezt **Dobovicsné Buzás Andrea** játékfejlesztő álmodta meg, a munkába **Fekete Zsombor** játékfejlesztő is bekapcsolódott (akitől egyébként a különleges mesekönyv utóéletéről először hallottam). Aztán, hogy a pedagógusokat is képezzék, „gyorsan összeraktak” **Leitner Veronikával** és Hoffmanné Toldi Ildikóval egy módszertani fejlesztést, ma már több mint száz pedagógus vesz részt ebben. Az olvasókör a mesekönyvet használja, a cigány hitoktatók a képregény nyelven dolgoznak, s végül idén márciusban a pandémia miatt elakadó eredeti terv, a drámafeldolgozás is megvalósulhat. Közben pedig Versegi Beáta tanulmányt ír egy SOTE-konferenciára az organikus kialakuló interdiszciplináris és ösztönművészeti programról, erről modellprogramot is készítenek. A szerzetesnővér megjegyzi, hogy ez a könyv mindenkit az identitásában erősített meg, a pedagógusokat a sajátjukban, a cigányokat a sajátjukban, majd hozzáteszi: „Én ebben a történetben egyre kisebbedek, és ez így van rendjén.”

„NÉMA CSEND VOLT ÉS HULLOTTAK A KÖNNYEK”

A Punya történetei a kadarkúti és csökölyi Mesélő anyukák csoportban igazi kis csodákat indítottak el. **Kiss Barbara** gyógypedagógus és magyartanár, aki a pécsi JPTE oktatója és a Máltai Szeretetszolgálat koragyermekkori szakértője, mélyszegénységben élő anyáknak tart beszélgetős olvasókört. A program eredeti célja az volt, hogy a kisgyermek nyelvi fejlődését támogassák, azt remélték, ha a mese hazaér gyerekekhez is, szókincset, figyelmet, érzelmi intelligenciát fejleszt. Kiderült, hogy az anyukák is nagyon igénylik a közösségélményt, a beszélgetést.

Mesélő anyukák csoportfoglalkozás, Kadarkút

„Ahogy ők egyre differenciáltabban tudják megfogalmazni az érzéseiket, a gyerekeiket is egyre árnyaltabban látják, és jobban tudják őket segíteni” – magyarázza Barbara. „A foglalkozások része egy mese felolvasása, mindig azt keressük, hogy a szöveg és az életük között milyen hasonlóságok vannak. A könyv elején Cinka a Jézust megszüülő Máriát támogatja, és az anyák elmondták, hogy ők teljesen egyedül maradnak hasonló helyzetekben, sem a családjuktól, sem egy barátnőtől, sem egy szomszédától nem kaptak egy tál meleg levest. Aztán egyikük épp a múlt héten mesélte, hogy kisbaba született a családjukban, és ő jár főzni meg takarítani hozzájuk. Az összefogás lassan kialakult köztük. Egyikük, akinek a férje külföldön dolgozott, elmesélte, hogy éjszaka zaklatja valaki, tehetetlen, kialvatlan és rémült volt. És az anyák összefogtak és lefülelték a tettet. A legmegrázóbb Lola prostituálódásának története volt. Ahogy olvastuk a történet, minden családban volt valaki, aki érintett. Ugyanakkor ez tabusított téma, családon belül sem beszélnek róla. Az egyik édesanya, aki többször behozta a közösségbe, hogy ő agresszív és elutasító a lányaival, ki tudta mondani, hogy azért, mert félti őket, hogy erre a sorsra jutnak. Azt is látta Lola történetéből, hogy mennyire fontos, hogy a lányok minél tovább maradjanak a családban, és hogy beszélgetni kell velük toleránsan, elfogadóan. Egy másik asszony húga Ausztriában lett prostituált, azóta sem volt otthon, a családja elutasította. Az asszony csak haragot érzett a testvére iránt és Lola történetéből értette meg, hogy a nővére is áldozat, és a főhőssel együtt őt is megsíratta. Azért szép ez a Punya történet, mert oda ér, ahova kell” – fejezi be az igaz meséket Kiss Barbara.

„ÁLLÍTÓLAG AZ EGYHÁZ SZÍVÉBEN VAGYUNK, DE EZT A BŐRÖMÖN MÉG NEM ÉREZTEM”

„Megkérdeztem a gyerekektől, el tudják-e képzelni, hogy ott, a karavánban akár az ő rokonuk, ősük is utazhatott? Többen azt mondták: Á, dehogya! Adtam nekik egy napot a gondolkodásra, kértem, hogy kérdezzék meg a szüleiket is erről. Másnap kivettük a születés történetét. Sok ragyogó és csodálkozó szempárt láttam. Aztán el is játszották ők maguk a jeleneteket, behelyezkedtek a történet szereplőinek helyébe, ez volt a legnagyobb ajándék számukra. Ez a történet új teret teremtett nekik és közelebb vittük az identitásukon keresztül is őket a kis Jézus születésének történetéhez” – ezt már **Bálint Csabáné Erzső**, a Vonyarci Ceferino Ház cigány származású vezetője meséli, aki részt vett a Punya online pedagógus-továbbképzésén. Azt a kérdést is feltette a gyerekeknek, vajon Jézus lehetett-e cigány? Erre egyértelműen mondták, hogy cigány biztos nem volt. Erzső elmagyarázta nekik, hogy zsidó volt, a zsidók pedig hasonlóan sokat szenvedtek, mint a cigányok. „Amikor a történetet olvastam, úgy éreztem, ezzel megérkeztünk az egyház szívéhez, mert ebben a történetben Jézus közelében mi nem mellékszereplők vagyunk” – mondja Erzső. „A cigányság történetében fellelhető szenvedés, megvettség, kizártság tapasztalata a Punya története által közelebb vihető az evangéliumhoz, és könnyebben beemelhető a jézusi szenvedés kontextusába. Amikor kivettük a Jézus születése képet, és elhelyezhettük magukat rajta, volt, aki azt mondta, hogy a karavánnal utazik, mert még keresi Jézust, volt, aki már lesátorozott.”

A Punya próbája a Keret Alkotó Csoport szervezésében, Pécssett

„OLYAN VOLT, MINT EGY SZÖVETSÉGGÖTÉS”

„Pécssett vagyunk, Baranyában, ahol nagyon magas a romák aránya. Illúzióknak tartottam, hogy otthon valaki felolvassa a meséket, a család meg körbeüli, de egy falusi rendezvényen a színpadon nagyon is elképzelhető, hogy a különböző generációk ugyanarra figyelnek” – kezdi Hoffmanné Toldi Ildikó drámapedagógus. A próbák márciusban végre elkezdődhettek. A Keret Alkotó Csoport Színházi nevelési társulat meghirdette, hogy cigány szereplőket keres a Punyához. „Sokan jelentkeztek minden korosztályból. A közösségi színháznak valójában két fontos célja van: hogy egymást segítő közösséggé váljunk és közben létrehozzunk egy produkciót. Színházi eszközökkel olyan biztonságos közeget teremtettünk, amelyben nagyon gyorsan feloldódtak a határok a cigányok és nem cigányok között. Utóbbiak többségükben hittudományi főiskolások, van köztük, aki például társasjátékok szeretne fejleszteni a Punyából, és személyesen akarta megélni, hogyan hatnak a történetek. A kiválasztott szereplők között különböző életszakaszban lévő cigány emberek vannak: érettségizők, építési vállalkozó, szociális munkás, takarítónőként dolgozó asszony, aki rengeteg áldozatot hoz azért, hogy részt vegyen a próbákon. A Pécsi Egyházmegye támogatásával megkaptuk a Dóm Kötárát, ahol kétezer éves

A Púnya próbája a Keret Alkotó Csoport szervezésében, Pécssett

kövekkel a lábunk alatt készülünk egy Jézus-történetre, miközben a saját élettörténetünkéből dolgozunk. Amikor például Cinka megy Keresztelő János elé, mi is megkerestük a magunk életében azokat a pontokat, amikor bántottak és bántottunk. Ez meg is jelenik majd a darabban, de a szereplőkben is dolgozik tovább. A próbák alatt fontos dolgok történnek. Egy egyetemista a második alkalommal megkérdezte, mi az a púnya, és a 18 éves cigány lány behozott a következő próbára egy meleg púnyát, amit a társulatnak sütött. Hálát adtunk, és megtörtük... olyan volt, mint egy szövetségkötés. A darabot május 16-án Nepomuki Szent János napján szeretnénk bemutatni, aki a hidak védőszentje, mert ez a színház arról szól, hogy hidak épüljenek köztünk.”

„Van-e helye a Szentföld kétezer évvel ezelőtti nemzetiségi statisztikáiban egy cigánykaravánnak? Az okosak könnyen azt felelhetik erre: nincs, az elképzelhetetlen. De van-e helye ennek a karavánnak az Isten szívében?” – folytatja a könyv előszavában a teológus.

Van-e, lesz-e helye a miénkben?

Az utolsó mondat után rákattintottam az online játékra. Most úgy érzem, újrakezdhetném írni az egészet. De valami maradjon a kedves Olvasóra is. ♦

www.punya.hu

A Média a Családért-díj

áprilisi jelöltjei

Média a Családért-díj

AMBRUS ESZTER

A sokszínű vallás - Muzslai család

Duna TV

A Média a Családért-díj
fő támogatója:

Külhoni Média a Családért-díj

PÉTER BEÁTA

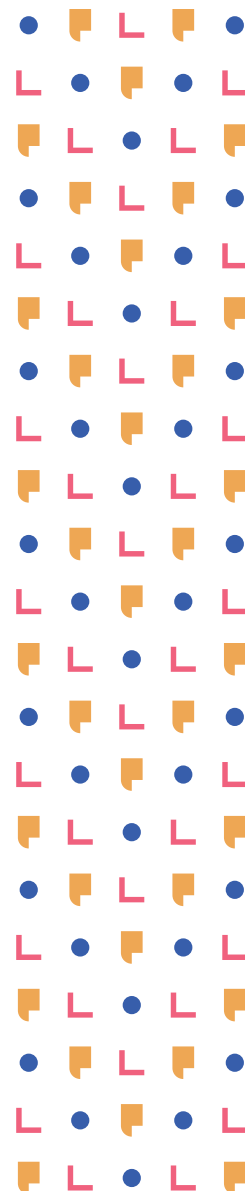
És a gyerekek mi lesz?

liget.ro

A Külhoni Média a Családért-díj fő támogatója:

A jelöltekről szóló ismertetőt és a jelölt munkákat megismerheti a mediaacsaladert.hu-n, ahol az Ön jelölését is várjuk.

SZÖVEG –
SZATHMÁRY MELINDA

ESTERHÁZY JÁNOS, A HÚSVÉT EMBERE

Beszélgetés Paweł Cebula minorita szerzetessel

A felvidéki magyarság jogaiért küzdő Esterházy János 120 évvel ezelőtt született egy lengyel grófnő és egy magyar gróf házasságából. A rendíthetetlen hitéről és önfeláldozásáról ismert férfi mindössze 56 éves volt, amikor a kommunista hatalom hírhedt börtönében hosszas, szenvedésekkel teli raboskodás után befejezte földi pályafutását. A krakkói érsek 2019. március 25-én indította el *Esterházy János* boldoggá avatási eljárását, amelynek posztulátorává a jelenleg Egerben szolgáló lengyel-litván származású minorita szerzetesapost, *Paweł Cebulát* nevezte ki. Paweł atyával a vértanú grófról, az Esterházy-emlékévről, csodálatos gyógyulásokról és az idei húsvét üzenetéről magyarul beszélgettünk.

♦ – **Mit tudhatunk a két éve zajló boldoggá avatási eljárásról? Hol tart most a folyamat?**

– A boldoggá avatási per első fokon egyházmegyei szinten zajlik. Posztulátori kinevezésemet követően Jędraszewski érsek atya létrehozott egy lengyel, magyar, szlovák és cseh szakértőkből álló történelmi bizottságot, amely intenzív kutatásokat végez több ország levéltáraiban – különféle forrásokat, rádióbeszéléket, levelezéseket, egyéb iratokat tár fel, gyűjt össze és fordít le lengyelre, hogy minél teljesebb és hitelesebb képet tudjunk nyújtani Isten Szolgájáról. Sajnos a pandémia alatt a folyamat lassabb a kívántnál. Égi adomány, hogy mielőtt hivatalosan elindult volna a per, az olasz érseknek még lehetősége nyílt kihallgatni az utolsó életben maradt fogolytársat, *Jan Jankūt*. Emellett rendelkezünk már nem élő személyektől származó, megerősített tanúvallomásokkal is.

Célunk, hogy megőrizzük a magyar és lengyel nemzet nagy mártírjának emlékét, felmutassuk életének értékeit, és hogy bebizonyítsuk vértanúságát. Sok munka áll előttünk, mert vagy nem ismerik, vagy félreismerik Jánost, akire nem mint

Esterházy János

vértanúra és Krisztus követőjére tekintenek – elsősorban Szlovákiában és Csehországban –, hanem hitelt adnak azoknak a kommunista vádaknak, amelyek szerint ellenséges politikus és háborús bűnös volt. Ezen országokban ugyanis lánya, Alice és mások többszöri kísérlete ellenére a mai napig nem rehabilitálták. Pedig Ján Čarnogurský volt szlovák igazságügyminiszter – akinek apja együtt volt Jánossal a börtönben – beismerte, hogy Esterházy pere kirakatper volt.

Elsődleges feladatunk azonban nem a politikai rehabilitáció, hanem az, hogy bebizonyítsuk, hogy az Evangélium szellemében, Krisztust szolgálva élt és cselekedett, és ezért szenvedett vértanúságot. A boldoggá

”

Amíg a nyilasok vagy a kommunisták azzal fenyegették, hogy megölik, hajlíthatatlan maradt, viszont amikor családtagjai kivégzésével zsarolták, „bűnösnek” vallotta magát.

avatás Európa, és azon belül a volt kommunista országok népeinek egymással való megbékélését is célozza. Megbocsátás nélkül ugyanis nem lehetséges a múlt sebeinek gyógyítása. János hangsúlyozta: Isten rendeléséből élünk egy földön, egymás mellett, nem szabad, hogy egymás ellen tegyünk – ehelyett fogjunk össze és kölcsönösen segítsük egymást.

– Mikor találkozott először Esterházy János élettörténetével, miként látja őt?

– Több mint húsz éve ismertem meg a felvidéki magyaroknak, elsősorban dr. Molnár Imre történésznek, Esterházy-kutatónak köszönhetően. Kezdetben János egy „elárult hősként” jelent meg előttem, aki a felvidéki magyar kisebbség pásztora, karizmatikus és karakán vezetője volt. Megható volt a bátorsága, ahogy mindig is kiállt az igazságtalanul elnyomottak és a szenvedők mellett, bármilyen nemzethez is tartoztak. Mind a bolsevizmust, mind a fasizmust örököi ideológiának tartotta, amelyek helyett a jézusi út követését fogalmazta meg egyetlen lehetőségként. Végig ragaszkodott szülőföldjéhez, pedig többször is volt alkalma elmenekülni. Mikor erre biztatták, mindig nemmel felelt arra hivatkozva, hogy semmi rosszat nem tett, amiért el kéne mennie. Miután Pozsonyban letartóztatták a szovjet katonák és közel két hétig volt őrizetben, kihallgatást kért Gustáv Husáktól, a Szlovák Kommunista Párt belügyi biztosától, aki rögtön átadta őt a szovjet Belügyi Népbiztosságnak. Ekkor indult el Isten Szolgájának tizenkét éven át, haláláig tartó kálváriája: a Ljubljanka börtönből a Gulágra került, ahol skorbutot és súlyos tuberkulózist kapott. 1949-ben hozták vissza Csehszlovákiába, ahol barátai és rokonsága megszervezte számára a szökést, még Nagy-Britannia konzulja is segített volna a Nyugatra menekülésben – hiába, János élete árán is hűséges maradt Istenhez, az elveihez és a népéhez.

”

A halál civilizációjának hívei mindent a szabadság nevében tesznek, miközben korlátozzák a szabadságot.

Beszédeiben, leveleiben többször hivatkozik Szűz Máriára és Szent Istvánra is, a börtönökben rendszeresen imádkozott hóhéraiért, szenvedéseit és imáit minden vasárnap felajánlotta értük. Ekkor ébredtem igazán rá, hogy ő messze több mint egy nemzeti hős vagy népezér: Krisztus hűséges követője és tanítványa a szenvedésben, a keresztúton, aki borzasztó megaláztatásokon ment át, és aki mindezek ellenére képes volt megbocsátani rosszakaróinak.

– Milyen apa volt?

– Hívó családból származott: édesanyja, Elżbieta Tarnowska lengyel grófnő volt, aki 1956-ban bekövetkezett haláláig naponta imádkozott Sztálinért, még akkor is, amikor a diktátor már nem volt az élők sorában. Tóth Tihamér püspök műveit fordította lengyelre, emellett aktívan jótékonykodott: a kőbányai lengyel plébánia egyik fő támogatójaként ismerték, a nyitrai karitásiban is kulcs szerepet vállalt. János csupán négyéves volt, amikor édesapját, János Mihályt elveszítette, onnantól fogva anyja két testvérével együtt özvegyen nevelte őt, az apa kérése szerint „jó magyarnak” és igaz kereszténynek. 1924-ben feleségül vette Serényi Lívia grófnőt, házasságukból két gyermek született, János és Alice.

János valóban Szent István-i magyarrá vált: „Krisztus az első, második a hazám, harmadik a család”. Politikusként híven szolgált a „nagy családját”, népét, amely alatt a Szent Korona földjén élt összes nemzetet értette. Alice elmondta nekem, hogy sokáig nem értette az apját, szinte haragudott rá, mert állandóan utazott, távol volt. Majd később rájött, hogy apja politikusként egy nagyobb családért, a felvidéki magyarságért is felelősséget vállalt. János Újlakon 1945 nagypéntekén látta utoljára a családját, akikért mindvégig imádkozott Istenre bízva őket. 1949 után már csak hűgával és annak gyermekeivel érintkezhetett. Amíg a nyilasok vagy a kommunisták azzal fenyegették Jánost, hogy megölik, hajlíthatatlan maradt. Viszont amikor családtagjai kivégzésével zsarolták őt Moszkvában, szerettei megmentése érdekében beismerte, hogy „bűnös”.

Paweł Cebula

– Léteznek-e olyan csodás történetek – például gyógyulások –, amelyek hozzá köthetők?

– Több ilyen történetet is ismerünk. A Gulágon a János melletti ágyon egy 19 éves lett fiú feküdt, akinek az orvosok szerint már csak órái voltak hátra. János elhatározta, hogy kilenc napon át fog imádkozni kis Szent Teréz és Kaszap István közbenjárásáért, hogy Isten gyógyítsa meg a fiút. A kilencedik napon látta, hogy a fiú még mindig él, amin az orvosnő rendkívüli módon csodálkozott. Miután János elvégezte a kilencedik napi imádságot, a fiú felült, majd evett, és kiment rágyújtani.

A másik csoda František Lízna jezsuita atya gyógyulása, aki sajnálatosan idén március 4-én, 79. életében koronavírusban elhunyt. (A szerzetest tavaly a Rákóczi Szövetség Esterházy-díjban részesítette.) Lízna atya

abban a mírovi börtönben volt lelkész, ahol János meghalt. A kétezres években súlyos daganatos betegséggel küzdött. 2007 márciusában az olműtzi székesegyházban Esterházy János lelki üdvéért szentmisét mutattak be, ahol az oda zárandokoló magyarok az érsekkel együtt még kilenc napig a vértanú közbenjárását kérve fohászkodtak az atya gyógyulásáért. Halálos betegsége ellenére néhány héttel később egy 1600 kilométeres ukrainjai zárandokútra indult, amelyet Jánosért ajánlott fel. Mire hazatért, teljesen meggyógyult.

Magam is megtapasztaltam többször János közbenjárását. 2019. március 25-én, a boldoggá avatási eljárás indulásakor az édesapám haldoklott. Ötven éven át nem járult szentségekhez, ezért azt kértem Jánoson keresztül, hogy apám ne hagyja el e világot anélkül, hogy kibékülne Istennel. Halála előtt két nappal megbékélt az Úrral. Az ünnepélyes megnyitót követően, március 26-án éjfél után nem sokkal jött a hír, hogy apám meghalt. E dátum a liturgikus naptár szerint a Jobb Lator emléknapja, akit maga Jézus avatott szentté.

– Idén a vértanú születésének 120. évfordulója alkalmából az Esterházy János Zárandokközpont a Pázmáneum Társulással és a Felvidéki Mirjam Rádióval közösen Esterházy János-emlékévet hirdetett meg. Mi a céljuk az emlékévvvel?

– Kiemelt célunk János kultuszának minél szélesebb körű terjesztése. A prágai tömegsírban hosszú időn át fekvő, másokéval összevegyült hamvait 2017 szeptemberében az alsóbodoki Szent Kereszt Felmagasztalása-kápolnában helyezték örök nyugalomra, ahol minden hónap első szerdáján szentmisét ajánlanak fel boldoggá avatásáért és lelki örökségének kibontakozásáért. Az emlékévhöz lehet csatlakozni a meghirdetők által szervezett és kijánlott programok (pl. konferenciák, előadások, pályázatok, irodalmi estek, kiállítások, filmbemutatók stb.) átvételével, amelyeket a járványügyi helyzet függvényében nyilvánosan vagy az online térben rendeznek meg. (Részletes információ: <http://esterhazyjanos.eu/>)

A közelmúltban megjelent, Esterházy János életét bemutató füzet elérhető magyarul, lengyelül, szlovákul és angolul is – hamarosan olaszul is kiadják. Emellett tekintélyes monográfia látott napvilágot lengyel és angol nyelven, amelynek szerzője Arkadiusz Adamczyk történész, a lengyelországi kielcei Jan Kochanowski Egyetem tanára.

– A vírushelyzetben milyen lehetőségeket lát a hit és az összefogás megerősítésére?

– Jelenleg kicsit olyanok vagyunk, mint János a börtönben: szabadságunk korlátozott a járvány miatt. El kell fogadjuk azt, hogy nincs mindig lehetőségünk megvalósítani a vágyainkat – Istenre kell bízni a történéseket, aki mindenhol jelen van, és még a járványon keresztül is szól hozzánk. Most talán többet gondolunk a halálra. A halál egy kapu, amely átvezet minket a már elkezdődött örök életünk egy másik fejezetébe. Csak a Krisztusba vetett élő hit teszi lehetővé azt, hogy ne féljünk az elmúlástól. Nehéz ápolni a lelki kapcsolatot azokkal, akik már elmentek – mert ragaszkodunk ahhoz, ami látható, tapintható. Ez az időszak egyfajta „vizsgahelyzetet” teremt: vallásos vagyok vagy hívő? Nem mindegy. Ha nem hinnék Jézusban és az ő szeretetében, azt mondanám, hogy nincs értelme az életnek, a szenvedéseknek, az áldozatoknak. János áldozatát látva felmerül bennem, hogy a mai ifjúság miért és kiért lenne képes feláldozni magát? És én kész vagyok-e feláldozni a saját életemet? Növekednünk kell a hitben a Szentlélek segítségével, hogy elfogadjuk a valóságot, hogy ne akarjunk menekülni, hanem megtegyük azt, ami Isten akarata, és amit a lehetőségeink, képességeink lehetővé tesznek. Ha ezt nem teszem, akkor csak magamnak élek. Ha meg akarunk maradni, akkor találjunk újra egymásra!

– 2021 tavaszán mit üzen húsvét misztériuma?

– Március János földi életében és öröklétében is fontos időszak: március 14-én született, március 8-án költözött át a másik világba, és március 25-én, Gyümölcstő Boldogasszony ünnepén kezdődött meg boldoggá avatási eljárása. Vértanú, mert húsvéti ember. Az utolsó tizenkét éve egy igazi kálvária volt, amelyet csak Jézus feltámadásába vetett hitével tudott hűségesen végigjárni.

Amilyen súlyos sötétségben éltek János és sorstársai, valahol mi is ugyanilyen nehéz helyzetben vagyunk: az élet és a halál civilizációi közötti harc ugyanis egyre jobban kiéleződik. Az utóbbi táborba tartozók mindent a szabadság nevében tesznek, miközben korlátozzák a szabadságot. Közép-Európának talán utolsó esélye van arra, hogy megvédje a kereszténységet. Itt az ideje, hogy eldöntsük, melyik oldalon állunk! Krisztus nélkül nem lehet győzedelmeskedni: nem engedhetünk utat a gyűlöletnek, hanem imádkoznunk kell azokért, akik ellenünk tesznek. János példáját követve, kitartóan imádkozom az ellenségeimért és azokért, akik nemzetünk, az emberiség és Isten ellenségei. Bármennyire is úgy tűnik, hogy az ördög, a hazugság atyja uralja e világot, a végső szó mégis a szereteté, Krisztusé. ♦

Kép: World Press Photo 2021/Mads Nissen, Denmark, Politiken/Panos Pictures

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

- ◆ A 85 éves Rosa Luzia Lunardi évek óta a Viva Bem idősek otthona lakója a braziliai São Paulo városában. Az országban a járványhelyzet miatt hozott intézkedések egyike az volt, hogy az időseket gondozó intézményekben szigorúan tilos a fizikai érintkezés. Rosa és ápolója így öt hónapon át nem találkozhattak, egészen 2020 augusztusáig, amikor egy egyszerű találmány, egy átlátszó műanyagból készült „ölelőfüggöny” érkezett az intézménybe. A Politiken dán hetilap fotósa, Mads Nissen ott volt, amikor Rosa és Adriana végre átkarolhatták egymást.

„Az első ölelés”

című képet a tavalyi év sajtófotóit kiemelő World Press Photo zsűrije választotta be azon öt fénykép közé, amelyek egyike az Év Fotója lesz az 1956 óta folyamatosan meghirdetett, rangos pályázaton – hogy melyik, az április 17-én fog kiderülni. A díjazott képek és sorozatok megtekinthetők a szervezet honlapján: worldpressphoto.org. ◆